

L'AUTONOMISTA

GE-03

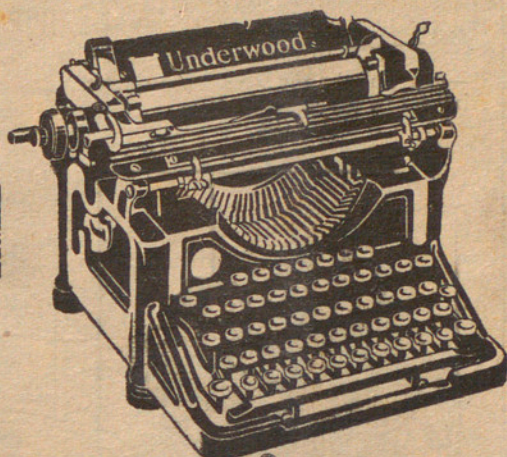
DIARI FEDERALISTA REPUBLICÀ I D'AVISOS I NOTÍCIES - ES PUBLICA A LA TARDA

NY XXXIX

GIRONA, DIJOUS, 2 DE GENER DEL 1936

NUMERO 9.756

FRANQUEIG CONCERTAT

PER REIS?

Una màquina d'escriure, i
naturalment, una

UNDERWOOD

portable

Concessionària: C. M. GUILLEM TRUNIGUER, S. A.

Balmes, 7 - BARCELONA

Representant per Girona: **JOAN TRIADÚ**

Plaça Sant Francesc, 18

Dilluns, a Torroella de Montgrí

La conferència de Miquel Santaló

«El tremp i la paraula del President Lluís Companys, exponents de la fermesa republicana de Catalunya...»

Dilluns passat, a dos quarts de deu de la vetlla, va tenir lloc a Torroella de Montgrí l'anunciat acte públic, organitzat pels republicans d'aquella vila i a càrrec de l'il·lustre polític i ex-ministre de la República senyor Miquel Santaló, el qual versà sobre el tema: "Els problemes del camp en la República".

Tant l'espaiosa sala d'espectacles com el cafè "Saló Coll", estaven abarrotats de públic, de tal manera, que un gran nombre de ciutadans hagueren d'escoltar la conferència des del carrer, ja que dins del local era impossible poder-hi encabir més gent. Per tal de poder complaure a la multitud extraordinària que acudí a l'acte, fervorosa i entusiasta, fou precis instal·lar a corre-cuita uns altaveus, mercès als quals es pogué satisfer a tothom, ja que aquests aparells funcionaren en tot moment d'una manera perfecta.

Hi poguérem anotar una infinitat de comissions vingudes d'arreu d'aquella comarca, entre les quals recordem les de Verges, Ullà, Jafre, Gualba, Estarlit, Parlavà, La Tallada, Pals, Albons, Vilademant, Vilapriu, Serra, Belcaire, Sant Feliu de Boada, Sant Jordi Desvalls, Palafrugell, La Bisbal, Figueres, etc.

En representació dels republicans de Girona hi havia una comissió de la Joventut, el senyor Laureà Dalmau, diputat al Parlament Català, i el senyor Joaquim de Camps i Arboix, alcalde quan els fets del sis d'octubre, els quals acompanyaren el distingit conferenciant.

L'ACTE
Obri l'acte, amb unes escaients i vibrants paraules, el president del Sindicat Agrícola, senyor Francesc Salis, el qual, després de dedicar un calorós i sincer elogi a la personalitat rellevant de Miquel Santaló, exemple d'austeritat i honradesa, explicà que han hagut de celebrar aquest acte en un edifici particular perquè el seu Centre està clausurat des del sis d'octubre, com també ho estan l'estatge social de la Joventut Republicana d'Esquerra i el Sindicat Agrícola "Unió Agrària".

Fa remarcar també que el nombre públic allí congregat no és sols de Torroella de Montgrí, sinó de tots els pobles de l'Empordà, la qual cosa evidencia d'una manera ben diàfana el entusiasme i el respecte que batgeu a compàs d'Esquerra Republicana de Catalunya, el partit dels homes dignes i honrats.

Després l'orador, adreçant-se a Miquel Santaló, li diu: "Dieu-li, amic Santaló, dieu-li a Lluís Companys, el nostre President tan volgut, el fervor i l'entusiasme que hi ha ací, a Torroella. Dieu-li, quan el visiteu a través

de les reixes, que ací hi ha un bàulard per a la defensa de l'obra social i política de la República.

(Formidable ovació i grans visques a Lluís Companys.)

Seguidament s'aixeca a parlar Miquel Santaló. El nostre diputat, el qual és acollit dempeus i amb una xardorosa i perllongada ovació, comença dient que no vol dissimular la íntima satisfacció i emoció que li produeix l'espectacle civil que s'ofereix a Torroella pel que significa com a garantia de triomf de la voluntat de Catalunya i de la República. El vostre entusiasme, afegeix, recollint uns mots de Francesc Salis, ha tingut i té en aquests temps una delicada significació entre totes les comarques de Girona, agermanades per una solidaritat exemplar amb les víctimes de la repressió pels fets del 6 d'octubre, amb els presos i exiliats, que han sentit sempre l'escaif de l'afecte dels correligionaris i l'ajut decidit material i moral aportat dia per dia, fent-lo arribar a les cel·les del President i Consellers de la Generalitat. (La paraula de l'orador és interrompuda pels aplaudiments i visques.)

Seguidament l'orador entra de ple al tema de la conferència. Explica com en iniciar la seva obra la República pels homes del Govern provisional i les Corts Constituents, van trobar-se amb un desballestament total i amb la necessitat d'anar a una solució dels problemes no en la forma tradicional, sinó portant la renovació exigida per a donar al nou règim el contingut polític, social, cultural i econòmic reclamat amb urgència i amb justícia pel poble. Era urgent una Constitució, eren urgents unes lleis socials més humanes, no podia ajornar-se l'aplegament dels infants sense escoles, havia de discutir-se i aprovar-se l'Estatut de Catalunya. Eren innombrables els problemes i tots ells de transcendència indiscutible. S'imposava, però, un ordre. Ningú oblidava els problemes de la terra, de la distribució i explotació de la terra i de la necessitat de defensar la causa justa del camperol. Per tal de dir objectivament la importància excepcional dels problemes del camp, la solució dels quals s'ha considerat sempre com de primer

pla, he aplegat unes dades que ho demostren clarament.

En primer terme veiem que no hi ha cap altra activitat que ocupi tanta gent. Treballen la terra més de 5 milions d'espanyols i viu directament de l'agricultura més del cinquanta per cent de la població de la República. El rendiment d'aquest treball es valua en més de deu mil milions de pessetes anyals, molt superior al de tot altra font de riquesa, i cap altra l'igualta tampoc en l'aportació al tresor públic. Just i lògic és que es reconeixi la seva importància i que vulgui regular-se en forma que no sigui possible l'abús inhumà secular del propietari i l'explotació indigna del treballador. (Aplaudiments)

Com van projectar-se les solucions? Van afrontar-se amb el dalit que s'esperava, durant el primer bienni de la República? La mateixa complexitat i l'abast dels problemes, van retardar amb escreix les reformes no arribant moltes d'elles a consolidar-se. Les modificacions substantives del règim agrari que van projectar-se aspiraven a millorar les condicions econòmiques del treballador, evitant l'explotació amb l'exigència d'una venda abusiva i el pagament d'uns jornals miserables; a assegurar una estabilitat en la terra que es treballava, per allunyar l'angoixa de cada dia i afirmar així la llibertat i independència moral del camperol, i a facilitar la sindicació i el crèdit per a revaloritzar els productes.

Atenent a les diferències del règim d'explotació en les zones de minifundi i latifundi, va començar-se per la Llei de Reforma Agrària, aprovada el 15 de setembre del 1932 per anar a

l'expropiació dels grans latifundis, mitjançant indemnització i fer els assentaments de camperols que els recursos de l'Estat permetessin. Per assegurar el seu desenvolupament havien de consignar-se 50 milions cada any en els Pressupostos. L'obra va tenir un impuls considerable en expropiar-se sense indemnitzar, d'acord amb l'article 44 de la Constitució, algunes grans finques dels "grands de España" que havien intervingut en l'atemptat del 10 d'agost contra la República. Si era necessària aquesta obra, diu Miquel Santaló, per acabar amb la misèria a Extremadura, Castella i Andalusia, terres de propietaris despreocupats del camp, de subarrendaments i de jornalers de temporada, no ho era menys en la resta del país, anar a una ordinació dels contractes d'arrendament.

El conferenciant recorda els projectes de llei d'arrendaments i de béns comunals llegits al Parlament de la República per Marcel·lí Domingo i com no van poder aprovar-se per la mort prematura de les Constituents, començament dolorós d'una nova etapa del règim, de la qual encara no n'hem sortit i durant la qual s'han realitzat estralls inqualificables. Després de les eleccions del novembre del 1933, el Parlament producte del soborn, de l'amenaça, de l'engany i de la divisió funesta dels partits d'esquerra, comença l'antirepública i res de bo del fet i projectat queda en peu; s'anulla o s'estranya; l'esperit creador del primer temps és suplantat per l'esperit oligarquí dels grans terratinents, financers i vaticanistes, en forma que pot dir-se suïcida. No s'escapa de l'obra destructora de l'odi a tota mesura de justícia, l'obra de reforma del règim agrari.

Un redós li queda a la verdadera República, diu el senyor Santaló, després del novembre del 1933. Es Catalunya. (Ovació). Catalunya, amb el seu Estatut, el seu Govern a la Generalitat i el seu Parlament, segueixen la tasca alliberadora, i en ús de les facultats reconegudes en l'article setè de l'Estatut sobre dret civil, projecta discuteix i aprova la Llei de Contractes de Conreu (aplaudiments), establint els principis d'una renda justa per al propietari, una estabilitat per al masover i la possibilitat d'adquisició de la finca després de treballar-la divuit anys. Era un testimoni clar de la lleialtat, de la conseqüència política dels homes d'Esquerra en respondre fil per randa a les promeses fetes al poble en nom de la justícia i que tingué com exponent de fermesa liberal catalana, el tremp i la paraula del President Lluís Companys. (Una xardorosa ovació no deixa acabar la frase a l'orador.)

I aquesta llei nostra, de contingut just, avui, eminentment conservadora, és la llei que impugna Lliga Catalana, que es porta al Tribunal de Garanties a precís de Lliga Catalana i s'impideix que tingui efectivitat, perllongant només, l'angoixa i el dolor i l'explotació en les nostres comarques. Es pitjor per ells. La llei serà llei a Catalunya aviat, i en aplicar-la no podran oblidar-se els abusos fets durant la seva suspensió. Mentrestant, a Madrid, el Parla-

Antonia Perich Solá

Viuda de Ignacio Tor

HA FALLECIDO HABIENDO RECIBIDO LOS SANTOS SACRAMENTOS Y LA BENDICION APOSTOLICA

(E. P. D.)

Sus afligidos: hijos, Jaime, Fanny y Luisa; hijos políticos, Joaquín Ferrer y Justa Casademont; nietos; hermana, Emilia (viuda Pons), sobrinos, primos y demás parientes, al participar a sus amistades tan dolorosa pérdida, les suplican la tengan presente en sus oraciones y se sirvan asistir a la casa mortuoria, Bernardas, 7, mañana viernes, a las once, para acompañar el cadáver a la iglesia parroquial de Santa Susana del Mercadal y de allí a su última morada, donde recibirá cristiana sepultura, por cuyos actos de caridad les quedarán agradecidos. Gerona, 2 enero 1936.

NO SE INVITA PARTICULARMENTE.

El Ilmo. Sr. Obispo se ha dignado conceder indulgencias en la forma acostumbrada.

LA SENYORA

M.^a del Pilar Llach de Llach

Morí el dia 18 de desembre proppassat

(A. C. S.)

Els seus desconhortats: vidu Manuel Llach i Sastre; fills Agustí, Josep M.^a, M.^a dels Angels i Carme; germà Narcís; germans polítics Josep Romaguera i Miquel Ordís; germana política M.^a dels Angels Llach; família tota, i el jove Josep Carré, en recordar-vos pèrdua tan dolorosa, us preguen l'assistència als funerals que pel bé de la seva ànima es celebraran demà divendres, dia 3 del corrent, a dos quarts d'onze del matí, a l'Església Parroquial de Sant Martí Vell, favor pel qual us en restaran molt agraïts.

Sant Martí Vell, gener del 1936.

CONSULTORI MÈDIC-QUIRÚRGIC

de

Elisseu Jubert i **Joaquím Jubert**

(malalties de les criatures. medicina interna)

(malalties de la pell. - cirurgia infantil. - cirurgia del osso i articulacions. - fractures).

RAIGS X

Plaça de la República, 7 prals.; telèfon, 205

GIRONA

MOBLES

GRAN ASSORTIT EN DORMITORIS I MENJADORS

PREUS MAI VISTOS

GRANS REBAIXES

M. ESTEBA Carretera de Barcelona, 1. — GIRONA

RES COMBAT EL

REMEMBER

Extermina els penellons

Embelleix i suavitzta el cutis, mentre elimina amb la seva aplicació totes les erupcions de l'epidermis.

ÚS EXTERN

Es ven a: Droguerías, Perfumerías, etc.

GAVANYS NOVETAT

A MIDA, 100 PESSETES

VEGI LA NOSTRA SERIE B.

Duran els mesos de gener i febrer, solament TRAJOS-SASTRE per a Senyora, a preus reduïts.

SASTRERIA QUINTANA

PLAÇA DE LES CASTANYES

VINS SELECTES

Conca del Gayà

PROVEU-LOS I ELS ADOPTAREU

Celler Cooperatiu del Sindicat Agrícola de Vilarradona

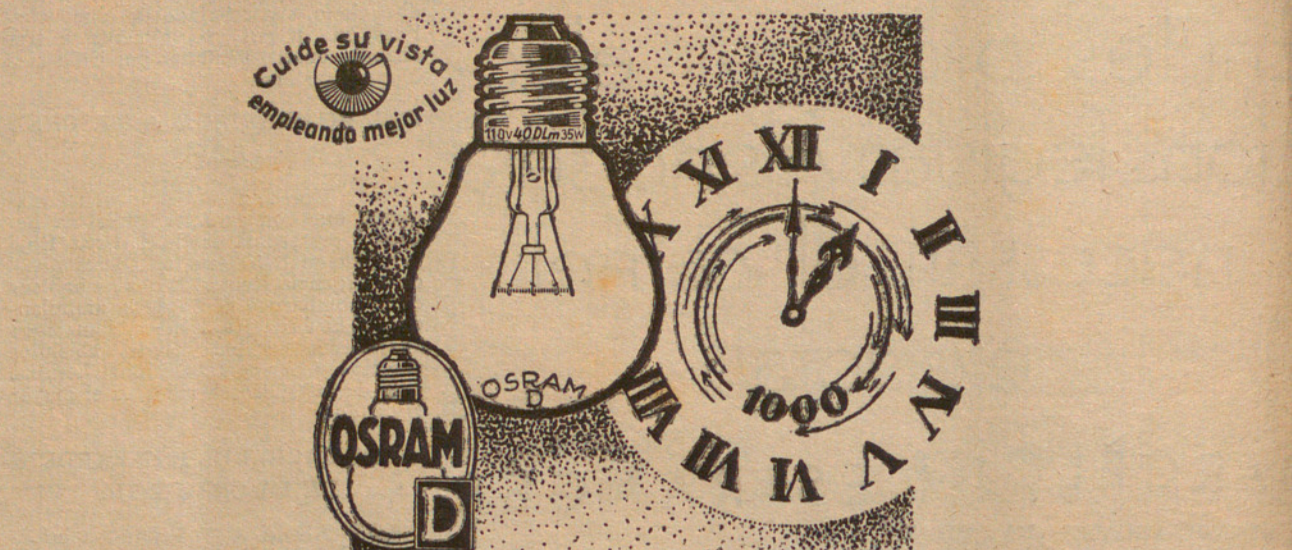
Marca registrada

DIPÓSIT EXCLUSIU:

COLMADO CANADELL

Sols és llegítim el que porta el precinte amb el seu escut.

COMPTE AMB LES IMITACIONS.

25-150 Decalúmenes

La lámpara de las 1000 horas de la serie Osram-D, elevado exponente del progreso industrial es obra de la paciente investigación de trabajadores incansables. Por el empleo del filamento a doble enrollamiento, la Osram-D, consume, según tipo, hasta un 20% menos de fluido por cada Decalumen de luz. Toda Osram-D, lleva marcada su potencia de luz en Decalúmenes. Pida pues siempre lámparas

OSRAM-D

que dan más luz por cada watio consumido.

Consultori de Patologia Digestiva

Dr. F. Font Miralles

Ex-Medico de l'Hospital de la Santa Creu Sant Pau de Barcelona

Malalties de l'Àparell Digestiu i Nutrició

RAIGS X

Hores de consulta: Dimarts, dijous, divendres de 3 a 6.

CARRER EXIMENIS, 10, 2.ª, 2.ª (Av. Maria)

Telèfon 391

—ES VEN establiment a pocs quilòmetres de Figueras. Preu econòmic. Adreçar-se a L'Autonomista.

CAVES GIRONA

JOAN MARAGALL, 1 - CANADERS, 15
(POPULARMENT CONEGUT PER CARRER DE L'HOSPITAL)

Establiment destinat exclusivament a la venda de VINS i OLIS DEL CAMP DE TARRAGONA

CAVES GIRONA té organitzat un acurat servei a domicili.

PREUS

OLIS	Extra superior	2'10 ptes. litre	VINS	Priorat negre superior	0'65 litre
	Fi "	1'90 "		" daurat "	0'60 "
	Comú "	1'80 "		Blanc	0'55 "

SERVEI A DOMICILI

Vi, en garrafes des de 4 litres. — Oli, en flascons-cantirs des de 4 litres.

Decideixi's a fer una sola compra i **CAVES GIRONA** serà el seu proveïdor insubstituable.

—No debo tener secretos para tí, porque mi reserva sería una ingratitud.

—Gracias; pero ante todo debemos hacer algo para conjurar la tormenta, y luego me daréis explicaciones, no porque quiero satisfacer mi curiosidad, sino porque es preciso que yo conozca bien la situación y que estemos de acuerdo. El plan que ha trazado Tomás es horrible, pero lo conozco, porque después de lo que ví, me pareció bien escuchar la conversación de vuestro padre con ese desalmado.

—¿Cuánto te debo!...

—No os apuréis, mi noble señora, que con la ayuda de Dios y alguna habilidad, nos burlaremos de nuestros enemigos. Poco es mi entendimiento, pero mucha mi voluntad, y estoy dispuesta a todo.

La sirvienta, con la viveza que la caracterizaba, refirió punto por punto cuanto había escuchado.

No era poca ventaja conocer el plan del enemigo.

Escuchó doña Inés con la ansiedad que era consiguiente, y horrorizóse al conocer los peligros que a su amante amenazaban.

—Pues bien, lucharemos—dijo cuando la doncella hubo terminado su relato.

—Me parece que debéis empezar por decir al señor Jacinto lo que pasa, porque conviene ante todo que viva prevenido. Puesto que lo tenéis tan cerca, llamadlo, y mientras habláis con él yo vigilaré a la puerta de la cámara, y toseré si alguien se acerca, pues si para luego lo dejáis puede suceder que vuestro padre disponga que aquí

duerma la dueña, y...

—No esperaré.

—Voy por luz, no sea que les llame la atención que estemos a oscuras.

Y Juana corrió, desapareció y volvió a los pocos minutos con la luz.

Luego se colocó en la puerta de la cámara, mirando por entre la cortina y escuchando.

Doña Inés abrió el cajón de una mesa, sacó una llave, se acercó al cuadro y lo levantó, abriendo la ventana y diciendo:

—Jacinto.

En la habitación de éste no había luz, y en la inmediata resonaban las voces de dos personas.

Temió la joven que el médico o cualquiera otra persona se encontrase allí; pero bien pronto se tranquilizó, porque oyó ruido de pasos.

—¡Inés!—exclamó con tono de sorpresa el galán.

—¿Con quién hablabas?

Con nadie... El herido delira, dice cosas muy extrañas, y he intentado... Pero ¿qué sucede para que a estas horas me llames?

—Estamos perdidos.

—¿Inés!...

—Escucha...

—¿Tiemblas...! Oh!...

Si estaban a oscuras, ¿cómo sabía Jacinto que la joven temblaba?

Un momento, no más que un momento permanecieron silenciosos, sin que esto quisiera decir que el silencio era absoluto.

—¡Lloras!—exclamó el mancebo con voz reconcentrada por la ira—. ¡Vive el cielo!... Te hacen sufrir, que es lo mismo que destróarme el alma... ¿En

tan poco me tienen?

Y en medio de la oscuridad relumbraban sus ojos como dos carbunclos.

—Ni tu valor ni mi constancia nos servirán contra enemigos tan poderosos como los que intentan aniquilarte.

—Nada temas mientras me quede alguna vida. Recobra la calma, Inés, y dime lo que pasa, que aun me sobran medios para luchar.

—¿Que le sobraban medios, cuando no tenía ninguno!

Arrogante era el mancebo; pero hablaba con tono de convicción tan profunda, que doña Inés se sintió reanimada, y con alguna tranquilidad pudo referir lo que había sucedido aquella tarde.

Entre tanto, Jacinto, entre sus manos convulsas por la ira, estrechaba las suavísimas y admirablemente modeladas de la joven.

Suponemos que él escuchó con atención profunda, y continuó silencioso por algunos minutos, aun después que ella hubo terminado.

—¡Bah!—dijo al fin, con tono de sencillez, y como si hubiese recobrado completamente la calma—. Esto no es más que una contrariedad como otra cualquiera, y no un verdadero peligro. Cuentas con Juana, ¿no es verdad?

—Ya te he dicho que sí.

—Pues entonces, con más o menos dificultad nos veremos.

—Pero...

—Lo demás no tiene ninguna importancia. Tira la llave de esta cerradura, y luego jurarás que no la tienes, ni sabes lo que significa esta ventana, ni te importa que la tapien, sino por el

contrario, lo deseas para mayor seguridad.

—Comprendo.

—Y déjame reflexionar y buscar trazas para burlarnos de todos, lo mismo de tu padre, con toda su severidad, su dinero y su influencia, que de tu criado con toda su astucia. Aquí me tendrás casi todas horas, pues no puedo moverme del lado del herido.

—¿Está mejor?

—Lo mismo, muy grave, y aunque habla, no he podido saber quién es, porque delira con frecuencia, o queda aletargado por la fiebre.

—Pero de lo que dice...

—Nada he podido deducir: parece que su espada le interesa sobre todas las cosas, como si fuera un tesoro, y yo cometi la torpeza de no buscarla y guardarla.

—¿Y no pronuncia el nombre de ninguna persona conocida?

—Alguna vez ha dicho, con acento de ternura: "¡Pobre don Alfonso!" Y me conmueve, porque este es el nombre de mi padre.

Muy poco más hablaron, porque oye-ron que la doncella tosía.

Quizás se veían por última vez.

—¡Inés!...

—¡Jacinto!...

Separáronse.

Salió a la cámara doña Inés.

Con gran sorpresa de la joven, su padre no dispuso que la acompañase para dormir ni la dueña ni la doncella, y esto consistía en que Tomás había dicho a su señor:

—Una noche más o menos, ¿qué importa? Dejados, para que no sospechen que conocemos el secreto.

No hay que decir que doña Inés aprovechó la ocasión para hablar con Jacinto, que la conversación fué tierna como nunca, y que hubo sonrisas y lágrimas, y suspiros, y...

Un atrevimiento más, una nueva locura: la joven, que como mujer, era curiosa, se atrevió a pasar al pobre aposento de su amante para ver al herido, que en aquellos momentos se encontraba aletargado, y examinó la ropa de éste, y los relojes, y deploró que se hubiese perdido la espada, que debía ser prenda de mucho valor, o recuerdo de gran estima, cuando tan frecuentemente la nombraba su dueño.

Aquella noche debía ser inolvidable para los dos enamorados, porque era la última que se veían con entera libertad.

Mientras, don Diego y Tomás habían conferenciado muy detenidamente, perfeccionando el plan y determinando llamar al doctor para hacerle preguntas con respecto al misterioso herido, esperando averiguar así, cuanto deseaban.

¿Cometería una indiscreción el buen Sarmiento?

Nos parece que no.

Y pasó la noche.

Y a las siete de la mañana el criado fué a casa del doctor, diciéndole:

—Mi señor desea que lo veáis a cualquier hora, porque el caso no es urgente.

—¿Está en cama?

—Levantado; pero se queja no sé de qué, y ya sabéis que en seguida se acobarda.

—Iré.